

Rapport

Waar gaat de reis naar toe?

Een onderzoek naar de bejegening door de medewerkers van de Koninklijke Marechaussee te Schiphol

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de Koninklijke Marechaussee te Den Haag deels ongegrond en deels gegrond

Datum: 24 december 2015

Rapportnummer: 2015/181

KADER

De Koninklijke Marechaussee controleert op de luchthaven Schiphol de reisdocumenten van reizigers die Nederland binnen reizen of die via dit vliegveld doorreizen naar een andere bestemming binnen de Europese Unie (EU).

De deelnemende landen bij het Akkoord van Schengen hebben afgesproken dat er vrij verkeer van personen en goederen tussen deze landen mag plaatsvinden. Dat wil zeggen dat er geen grenscontroles meer zijn tussen de landen voor de EU-burgers. Er is één gezamenlijke buitengrens. De Schengenlanden hebben ook afspraken gemaakt over het visumbeleid voor reizigers van buiten de EU.

Als iemand van buiten Europa in een EU-land wil verblijven voor een periode van maximaal 90 dagen dan moet hij van tevoren een Schengen-visum aanvragen bij de consulaire vertegenwoordiging in het land waar hij woont of verblijft. Hij moet zich wenden tot de vertegenwoordiging van de lidstaat waar hij wil verblijven, bij meerdere bestemmingen tot het land waar hij zijn hoofdbestemming heeft.

Als er een visum wordt afgegeven betekent dit nog niet dat de toelating tot het betreffend land of de EU gegarandeerd is. Bij controle aan de grens voor de toelating wordt gekeken of de betreffende persoon voldoet aan vereisten zoals of hij over voldoende middelen beschikt om zijn verblijf te bekostigen, of zijn identiteitsdocumenten in orde zijn en of het doel van verblijf overeenkomt met het doel dat hij bij de aanvraag van het visum heeft aangegeven. Met het visum kan binnen het Schengengebied worden gereisd.

KLACHT

Verzoeker klaagt over de wijze waarop medewerkers van de Koninklijke Marechaussee (KMar) op 19 februari 2014 tijdens een paspoortcontrole op Schiphol zijn opgetreden tegenover zijn schoonmoeder uit Cuba. Met name klaagt hij er over dat zijn schoonmoeder onheus is bejegend en dat onvoldoende is geprobeerd een oplossing te zoeken in haar situatie.

BEVINDINGEN

Het relaas van verzoeker

Verzoeker heeft de Belgische nationaliteit en woont met zijn uit Cuba afkomstige echtgenote in Spanje. Samen met zijn echtgenote wil hij zijn schoonmoeder uit Cuba uitnodigen om te komen logeren. Het plan is om met haar eerst naar hun huis in Spanje te gaan en de rest van de tijd in België te verblijven. Daar wonen zijn volwassen dochter en ook een goede vriend van de familie.

Er wordt een visum aangevraagd bij de Belgische ambassade in Cuba. Bij de aanvraag wordt aangegeven dat het gaat om familiebezoek met als hoofdbestemming België. Er wordt een garantstelling overgelegd van verzoekers dochter uit België en er wordt een

reservering voor het retourticket getoond. Het visum wordt zonder problemen door de Belgische consul verstrekt.

Verzoeker heeft een ticket voor zijn schoonmoeder geboekt bij de KLM waarbij ze op de heenreis via Schiphol naar Malaga vliegt en via Parijs weer terug vliegt naar Cuba.

Op 19 februari 2014 landt de schoonmoeder op Schiphol, vanwaar zij een transitvlucht wil nemen naar Malaga. Bij aankomst op Schiphol worden haar paspoort en visum gecontroleerd door een medewerker van de KMar. Deze medewerker spreekt haar aan in het Engels. Verzoekers schoonmoeder spreekt uitsluitend Spaans. Zij is één keer eerder in 2009 bij haar dochter op bezoek geweest. Het reizen in haar eentje is voor haar stressvolle aangelegenheid. Zij raakt dan ook in verwarring op het moment dat de ambtenaar in het Engels maar blijft doorpraten. Het enige woord dat zij goed begrijpt is het woord "fraude". Zij probeert steeds duidelijk te maken dat ze op weg is naar haar dochter (in het Spaans "hija") in Malaga. Haar boodschap komt niet over. Ze hoort de KMar medewerker steeds op een lacherige manier een ezel nadoen, ia ia. (n.b. dit klinkt hetzelfde als het Spaanse woord voor dochter). Zij belt verzoeker om te zeggen dat er problemen zijn. Verzoeker die Nederlands spreekt vraagt haar om iemand van de KMar aan de lijn te geven. De medewerkers van de KMar weigeren dit.

Er volgt een tweedelijns controle door grenswachter B. Als zij deze medewerker vraagt om zelf haar schoonzoon te woord te staan via haar mobiele telefoon weigert hij dit. Wel is hij bereid telefonisch contact te zoeken met de dochter van verzoeker in België, die immers de uitnodigingsbrief heeft gestuurd. Hij krijgt echter geen contact met haar. Verzoeker heeft zelf die dag wel telefonisch contact met zijn dochter in België, die zich bereid verklaart om naar Schiphol te reizen om daar zijn schoonmoeder op te halen en mee naar België te nemen. Verzoeker is er van overtuigd dat de medewerker van de KMar een fout maakt met het draaien van het telefoonnummer van zijn dochter.

Grenswachter B. maakt bij het verhoor dat dan volgt gebruik van een Spaanse collega van de Frontex, die Spaans en Engels spreekt. Op de vraag wat het doel is van haar reis antwoordt de schoonmoeder dat ze haar dochter in Malaga gaat bezoeken. Kort daarna deelt de medewerker van de KMar haar mee dat ze niet wordt toegelaten tot de EU en dat ze in de transitruimte moet afwachten tot ze terug kan vliegen naar Cuba. De beslissing in het Nederlands die haar wordt uitgereikt kan ze niet lezen, maar deze wordt wel uitgelegd in het Spaans.

Hoewel verzoeker zelf steeds vanuit Spanje probeert de KMar telefonisch te bereiken om de situatie uit te leggen en aan te bieden om schoonmoeder door zijn dochter op te laten halen en mee te nemen naar België, lukt hem dat niet.

Verzoeker laat ook een bevriende gepensioneerde Belgische ambassadeur bellen met de Belgische ambassade in Nederland. Deze ambassade stuurt die avond een vertegenwoordiger naar Schiphol. Deze wordt niet tot verzoekers schoonmoeder toegelaten en krijgt ook niemand te spreken van de KMar. Hierop besluit zijn echtgenote vanuit Spanje zo snel mogelijk naar Schiphol te vliegen om haar ontredderde moeder bij te staan en te begeleiden naar België.

Verzoekers echtgenote komt de volgende dag aan op Schiphol en mag nadat ze de situatie heeft uitgelegd van medewerkers van de KMar naar haar moeder in de transitruimte. 's Nachts mogen ze samen in een hotel overnachten. Zij slaagt er niet in iemand te spreken om uitleg te geven over de reisroute en de bereidheid om haar moeder mee te nemen naar België. Na twee dagen vliegt verzoekers schoonmoeder weer terug naar Cuba.

Verdere schriftelijke informatie

Proces verbaal van bevindingen KMar

Uit het proces verbaal van verhoor dat die dag is opgemaakt door de KMar blijkt dat de schoonmoeder van verzoeker om 11.00 uur is geland op Schiphol. De eerste controle vond om 11.45 uur plaats. Direct daarna volgde de nadere controle door grenswachter B. Om 12.15 was de nadere controle afgerond en kort daarna volgde het besluit om toelating tot de EU te weigeren. Uit dit verhoor blijkt dat meerdere keren is gevraagd waar de schoonmoeder zou verblijven. Zij bleef er bij dat ze naar haar dochter in Malaga ging. Zij verklaarde nooit in België te zijn geweest en ook nu niet naar België ging.

Beslissing op bezwaar

Tegen de doorhaling van het visum is verzoeker later in bezwaar gegaan bij de IND. Dit bezwaar is niet gegrond verklaard. De KMar verklaart de klachten van verzoeker ongegrond en dat is reden voor verzoeker om de klacht voor te leggen aan de Nationale ombudsman.

Reactie van de minister van Defensie

Per brief van 27 juli 2015 reageerde de minister van Defensie op de openingsbrief van de Nationale ombudsman en de daarin specifiek gestelde vragen.

De minister lichtte allereerst toe hoe de KMar in het algemeen visumplichtige reizigers die via Schiphol het Schengengebied in willen reizen, controleert. Er wordt onderzoek ingesteld naar het doel, de duur van de reis en de middelen van bestaan voor de duur van het verblijf. Bij onvoldoende middelen van bestaan kan onderzocht worden of er een garantverklaring aanwezig is van de persoon waar de passagier gaat verblijven. Er kan een controle uitgevoerd worden of de reden bij visumaanvraag gelijk is aan bijvoorbeeld de reisroute en het reisverhaal van de passagier. Dat is in het geval van de schoonmoeder van verzoekster ook gebeurd.

Daarbij wordt, als een reiziger alleen de Spaanse taal machtig is, gebruik gemaakt van een Spaanse tolk, al dan niet via een tolkentelefoon. In dit geval is gebruik gemaakt van een Spaanse Frontex collega, die werkzaam is op Schiphol.

In de Visumcode staat dat bij onduidelijkheid gezocht moet worden naar een oplossing. Op de vraag of dit ook in dit geval is gebeurd, liet de minister weten dat er in dit geval geen onduidelijkheid bestond, dus dat er niet naar een oplossing is gezocht. Als dat wel het geval was geweest dan zou er verder onderzoek zijn gedaan.

De minister erkende dat er geen telefonisch contact is geweest tussen de KMar en de familie van de schoonmoeder. Er is door grensbewaker verscheidene malen getracht telefonisch contact te leggen met de garantsteller maar dit is niet gelukt. Garantsteller was de dochter van verzoeker en zij zou bereikbaar zijn via de vaste lijn onder telefoonnummer x. De KMar maakt geen gebruik van mobiele telefoons van passagiers om contact met familie te leggen.

Volgens de minister is verzoekers Spaanse echtgenote, toen zij vanuit Spanje naar Schiphol was gereisd, wel te woord gestaan door medewerkers van de KMar. Dit gebeurde door een andere dienstgroep dan die op het moment van de aankomst van zijn schoonmoeder dienst had.

De KMar heeft de echtgenote van verzoeker na haar aankomst vanuit Spanje de gelegenheid gegeven haar moeder te bezoeken aan de airside van het vliegveld.

Ook is er contact gezocht door KMar met de Belgische consulaire vertegenwoordiger in Havanna (Cuba). Deze bevestigde (NO: per e-mail een dag later) dat het hoofdreisdoel België was.

Op de vraag wanneer er besloten was om het visum in het paspoort van de schoonmoeder van verzoeker door te halen, liet de minister het volgende weten. Deze beslissing wordt genomen door het hoofd van de doorlaatpost van de KMar. Deze beslissing wordt namens de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) genomen. Na doorhaling is het visum vervolgens ongeldig. Het hoofd doorlaatpost KMar neemt deze beslissing na uitgebreid onderzoek door de grensbewaker. Het onderzoek van de grensbewaker bestaat onder andere uit het controleren van de toegangseisen conform de Schengen Grenscode. De grenswachter stelt een onderzoek in naar bijvoorbeeld het doel, de duur van de reis alsmede de meegevoerde financiële middelen. Ook wordt de garantstelling gecontroleerd en ter verificatie wordt contact opgenomen met de garantsteller. Naast het onderzoek naar doel, duur en financiële middelen wordt gekeken naar eventuele tickets/reserveringen die in het bezit zijn van de passagier en of deze in lijn zijn met het afgegeven visum. Na dit onderzoek is besloten om het visum door te halen. Dit had voor betrokkene als consequentie dat haar de toegang werd geweigerd.

De minister liet weten dat hij kennis had genomen van het advies van de klachtencommissie en dat hij zich daar in kon vinden. Om die reden verklaarde hij de klacht ongegrond en wees hij het verzoek tot schadevergoeding af. Hij zag geen aanleiding om op deze beslissing terug te komen.

Gehoor van betrokken KMar grensbewaker B.

Op 21 oktober 2015 werd grensbewaker B, die betrokken geweest was bij de tweedelijns controle, door twee medewerkers van de Nationale ombudsman op Schiphol gehoord. Hij vertelt dat het om een transitvlucht ging. Hierdoor was er ook niet heel veel tijd voor de controle. Om 11.45 uur was de eerste controle, gevolgd door de nadere controle, die om 12.30 uur werd afgerond. Kort daarna volgde het weigeringsbesluit. Als de schoonmoeder van verzoeker niet werd toegelaten tot het Schengengebied moest ook haar bagage van de vlucht naar Malaga worden gehaald. Hij heeft het gesprek ook om

die reden het bijzijn van een Frontex collega gedaan die Spaans en goed Engels spreekt. Het inschakelen van een tolk via de tolktelefoon zou te veel tijd hebben geveegd. Overigens wordt deze Spaanse collega vaak ingeschakeld en de ervaringen zijn altijd goed.

De heer B. vertelt dat de schoonmoeder duidelijk was in de beschrijving van haar reisdoel. Ze ging naar haar dochter in Spanje. Ook op gerichte vragen of ze ook naar België ging naar de garantsteller, antwoordde ze ontkennend. De heer B. benadrukt dat hij wel meerdere pogingen heeft gedaan om met de garantsteller in contact te komen. Hij had alleen het vaste nummer van haar, dat in de uitnodigingsbrief stond vermeld. Hij kreeg op dat moment wel verbinding, maar de telefoon werd niet opgenomen. Van verkeerd bellen was geen sprake. Het ticket gaf aan dat de heenreis via Schiphol naar Malaga voerde en terug vanaf Malaga via Parijs naar Cuba.

Andere telefoonnummers dan van de garantsteller had de schoonmoeder niet. Evenmin had ze een adres in Spanje waar ze zou verblijven of een telefoonnummer van haar dochter. De heer B. heeft nog het Visum informatie systeem geraadpleegd om te kijken naar andere aanknopingspunten. Die zag hij niet. De aanvraag was gedaan met als doel familiebezoek in België. Hij heeft haar aangeboden om via de diensttelefoon contact op te nemen met de Cubaanse consul. Van dat aanbod heeft ze gebruik gemaakt. Hij heeft in het half uur dat hij haar sprak geen mobiele telefoon van haar gezien en ook geen verzoek gekregen mensen te woord te staan via haar mobiele telefoon. Overigens is het niet gebruikelijk om mobiele telefoons van reizigers aan te pakken om gesprekken te voeren. Je weet dan nooit of je de juiste persoon aan de lijn hebt. Wel wordt altijd de diensttelefoon aangeboden om afhalers of instanties te bellen; zo ook in dit geval.

Nadat het visum was doorgehaald en de beschikking tot weigering toelating tot Schengengebied was uitgereikt, heeft hij geen bemoeienis meer gehad met de verdere gang van zaken. De schoonmoeder werd naar de transit ruimte gebracht in afwachting van haar vlucht terug. Hier is de aanvoerende vliegmaatschappij verder voor verantwoordelijk.

De heer B. gaf nog aan dat als er een visum is doorgehaald, er als er aanleiding toe bestaat alsnog een visum kan worden verleend door het Hoofd doorlaatpost op humanitaire gronden, zodat iemand toch nog toegang krijgt tot het Schengengebied. Als de familie met een duidelijke verklaring was gekomen dan was het in dit geval heel anders gelopen. Dit had nog wel kunnen gebeuren in de periode dat de schoonmoeder al in de transitruimte zat. De KMar Schiphol is via het Hoofd doorlaatpost 24 uur per dag bereikbaar. Ook bij de transitruimte zit een loket van de KMar. Geweigerde reizigers kunnen daar altijd met vragen terecht. In dit geval is niet gebleken dat er nog contact is geweest met familie. Ook een bezoek van iemand van de Belgische ambassade aan Schiphol is niet bekend.

De dochter is blijkbaar door iemand van de KMar toegelaten tot de transitruimte. Hij weet dat verder niet en het staat ook nergens geregistreerd.

Verder liet de KMar weten dat het de verantwoordelijkheid van de reiziger is om zich zelfstandig te kunnen redden tijdens de reis. Indien iemand niet reisvaardig is, kan hij begeleiding vragen van de vliegmaatschappij dan wel zich laten begeleiden door bijvoorbeeld familie. Begeleiding op de airtside is daarbij niet gebruikelijk. Het is ook aan te raden om telefoonnummers en verblijfsadressen bij de hand te hebben.

De beschikking tot weigering tot toelating tot Nederland werd in het Nederlands uitgereikt met daarbij wel een mondelinge toelichting in het Spaans. Wel gaat er een folder bij in meerdere talen waarin staat dat je daartegen in bezwaar kunt gaan en bij wie dat moet worden ingediend. Er wordt verder geen schriftelijke informatie verstrekt over de verdere gang van zaken of een telefoonnummer vermeld van een contactpersoon bij de KMar.

Vaststaande feiten

Op grond van het onderzoek neemt de Nationale ombudsman de volgende feiten als vaststaand aan. Verzoekers schoonmoeder heeft een visum aangevraagd bij de Belgische ambassade in Cuba met als doel familiebezoek met als hoofdverblijf België. De in België woonachtige dochter van verzoeker trad op als garantsteller. Verzoekers schoonmoeder had een ticket met als reisroute heen vanaf Cuba via Schiphol naar Malaga en terug vanaf Malaga via Parijs naar Cuba. De schoonmoeder spreekt uitsluitend Spaans.

Haar reisroute werd door de KMar grensbewaker als ongebruikelijk beschouwd aangezien ze via Schiphol naar Malaga vloog. Op de vragen over deze reisroute had zij bij eerste controle, ook al vanwege de taalbarrière, geen duidelijk antwoord. Daarop volgde een tweede controle waarin zij met hulp van een Spaans sprekende Frontex collega opnieuw vragen kreeg over haar reisdoel en reisroute. Hierop gaf zij aan uitsluitend naar Spanje te gaan wegens bezoek aan haar dochter. De vrouw gaf diverse keren aan dat ze via haar mobiele telefoon de KMar medewerkers met haar schoonzoon wilde laten spreken. Verzoeker heeft vele malen geprobeerd de KMar telefonisch te spreken te krijgen. De KMar deed nog pogingen om nadere informatie te verkrijgen via de dochter van verzoeker in België die garant stond en de Belgische ambassade in Cuba. Met de dochter kwam geen contact tot stand. De ambassade bevestigde later per e-mail dat als hoofddoel was opgegeven: familiebezoek in België.

Omdat het reisdoel en de route niet overeenkwamen met het bij de aanvraag aangegeven hoofdreisdoel werd het visum doorgehaald en werd haar de toegang tot het Schengengebied geweigerd. Doordat het een transitvlucht betrof, was de tijd voor controle beperkt. Het bezwaar tegen de weigering werd later ongegrond verklaard.

De schoonmoeder werd naar de transit hal gebracht in afwachting van het moment dat de vliegmaatschappij waarmee ze gekomen was haar weer terug naar Cuba zou vervoeren. Dit duurde twee dagen. In het registratiesysteem is geen informatie te vinden over wat er is gebeurd nadat het visum was doorgehaald. De vrouw van verzoeker, die een dag later vanuit Spanje naar Schiphol was gereisd kreeg van de op dat moment aanwezige KMar medewerkers mondeling toestemming haar moeder in de transitruimte te bezoeken en met haar de nacht in een hotel door te brengen.

BEOORDELING

Op grond van het onderzoek onderscheidt de Nationale ombudsman twee fasen in de gebeurtenissen waar verzoeker over klaagt. De eerste fase is die waarin de schoonmoeder van verzoeker op Schiphol aankomt tot het moment dat haar de toegang tot Nederland wordt ontzegd. De tweede fase is die nadat het visum al is doorgehaald en de schoonmoeder in de transithal wacht tot ze terug kan keren naar Cuba.

Optreden KMar direct bij aankomst

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid de burger respecteert, hem fatsoenlijk behandelt en hulpvaardig is. Dit betekent dat medewerkers van overheidsinstanties attent zijn in de contacten met burgers en hen zo goed mogelijk helpen. Zij doen dit op respectvolle wijze en houden daarbij rekening met de persoon van de burger.

De Nationale ombudsman merkt op dat hij niet bevoegd is om te oordelen over de toegangsweigering zelf. Hij beperkt zich dan ook tot een oordeel over de gang van zaken die heeft geleid tot de toegangsweigering en de bejegening.

Voor de nadere controle van het visum was er beperkte tijd beschikbaar. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman heeft de KMar in dit geval geprobeerd de benodigde informatie eerst van de schoonmoeder te krijgen door het stellen van vragen. Zelf had ze geen verklaring voor de vliegroute via Malaga. Ze gaf tijdens de nadere controle aan op weg te zijn naar haar dochter in Spanje. Adressen of telefoonnummers van familie kon ze niet geven. De KMar heeft toen informatie gehaald uit het visum informatiesysteem over de garant en de aanvraag van het visum. De garant nam op dat moment niet op en het Belgische consulaat bevestigde dat het hoofdreisdoel van de schoonmoeder België was. Dat er in deze situatie gebruik is gemaakt van een Spaans sprekende collega van Frontex en niet een officiële tolk acht de Nationale ombudsman geen factor om aan te nemen dat het gesprek niet goed is verlopen. De vragen waren niet ingewikkeld, de beschikbare tijd was beperkt en de ervaringen met deze collega als tolk waren goed. Dat de KMar als vast beleid heeft dat niet gecommuniceerd wordt via de mobiele telefoons van reizigers, maar alleen via de eigen diensttelefoon acht de ombudsman begrijpelijk. Haar is ook aangeboden om via de dienst telefoon contact te leggen, hetgeen zij ook heeft gedaan met de Cubaanse consul.

Dat de schoonmoeder geen ervaren reiziger is en mogelijk wat van slag was acht de Nationale ombudsman begrijpelijk, maar onvoldoende om aan te nemen dat ze haar reisdoel en route daardoor niet meer kon weten. Met de KMar is hij van mening dat als men alleen reist met dit soort vragen moet kunnen beantwoorden. Indien dit niet lukt is het gewenst dat iemand onder begeleiding reist dan wel de gegevens op papier beschikbaar heeft. Dat de KMar medewerkers bij de eerste controle haar zouden hebben nagedaan met ezelgeluiden valt niet meer na te gaan. Het gebruik van het woord fraude in verband met de afwijkende reisroute in vergelijking met de aanvraag acht de ombudsman ook niet misplaatst.

Al met al komt de Nationale ombudsman tot het oordeel dat de KMar zich in dit geval voldoende hulpvaardig heeft opgesteld, en dat niet gebleken is dat de medewerkers niet respectvol zijn geweest dan wel onvoldoende rekening hebben gehouden met haar persoon.

Optreden KMar na weigering toelating tot Nederland

Goede informatieverstrekking

Het vereiste van goede informatieverstrekking houdt in dat de overheid ervoor zorgt dat de burger de juiste informatie krijgt en dat deze informatie klopt en volledig en duidelijk is. Zij verstrekt niet alleen informatie als de burger erom vraagt, maar ook uit zichzelf.

Het valt de Nationale ombudsman op dat er in dit geval door verzoeker van alles is geprobeerd om na de toegangsweigering in contact te komen met de KMar. De schoonmoeder van verzoeker verbleef ruim twee dagen en twee nachten in de transitruimte/ hotel voordat ze terug kon vliegen naar Cuba. In het registratiesysteem van de KMar valt niets terug te vinden over de contacten in deze twee dagen. De Nationale ombudsman heeft echter geen reden te twifelen aan de integriteit van verzoeker en zijn oprechte bedoeling om de situatie uit te leggen teneinde zijn schoonmoeder alsnog toegelaten te krijgen tot Nederland. Zo slaagt hij er zelf niet in om de juiste persoon van de KMar aan de lijn te krijgen als hij belt. De vertegenwoordiger van de Belgische ambassade in Den Haag reist ook vergeefs naar Schiphol. Zijn vrouw neemt zelfs het vliegtuig vanuit Malaga naar Schiphol om haar moeder bij te staan. Ze wordt wel toegelaten tot haar moeder in de transitruimte, maar slaagt er ook niet in om iemand van de KMar te spreken over wat er gaande is. De Nationale ombudsman kan dan ook niet anders concluderen dan dat het blijkbaar voor betrokkenen niet duidelijk was wie van de KMar op Schiphol het aanspreekpunt is voor de aan de grens geweigerden. Juist nu de KMar heeft aangegeven dat op Schiphol alsnog een visum kan worden verstrekt als daar op basis van nadere informatie aanleiding toe bestaat, zou de communicatie daarover ook mogelijk moeten zijn. De mededeling van de KMar dat het Hoofd van de doorlaatpost 24 uur per dag bereikbaar is, is daartoe niet voldoende. De website geeft daarover ook onvoldoende informatie. Voor anderstaligen die vanuit het buitenland bellen is het leggen van contact blijkbaar heel lastig. In die zin is de Nationale ombudsman van oordeel dat de KMar na de toegangsweigering heeft gehandeld in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking.

De Nationale ombudsman ziet daarom ook aanleiding tot het doen van een algemene aanbeveling aan de minister van Defensie om de communicatie te verbeteren.

CONCLUSIE

De klacht over de onderzochte gedraging van de Koninklijke Marechaussee te Den Haag is niet gegrond wat betreft de klacht over de bejegening in de controlefase. Voor wat betreft de fase na de toegangsweigering acht de Nationale ombudsman de klacht over de onderzochte gedraging in strijd met het vereiste van goede informatieverstrekking.

AANBEVELING

De Nationale ombudsman geeft de minister van Defensie in overweging om de aan de grens geweigerde reizigers beter te informeren over hun situatie door de beschikking tot grensweigering in meerdere talen uit te reiken, een korte toelichting in meerderde talen te geven over het verblijf in de transitruimte en een telefoonnummer van het Hoofd van de doorlaatpost op Schiphol te vermelden.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

ACHTERGROND

Vreemdelingencirculaire 2000

"4.4 Reisdoel

Trefwoorden

Toegang, reisdoel

De vreemdeling maakt het doel en duur van het voorgenomen verblijf aannemelijk bij de ambtenaar belast met de grensbewaking. De vreemdeling moet ter onderbouwing alle gegevens verstrekken en beschikbare bewijsmiddelen tonen aan de ambtenaar belast met de grensbewaking. In bijlage 1 bij de SCG is een niet-uitputtende lijst van bewijsmiddelen opgenomen.

De ambtenaar belast met de grensbewaking wint met toestemming van de vreemdeling inlichtingen in bij het hiervoor door de betreffende luchtvaartmaatschappij beschikbaar gestelde informatiepunt in het geval de vreemdeling gebruik heeft gemaakt van electronic ticketing en om die reden niet in het bezit is van een retourticket. De ambtenaar belast met de grensbewaking wijst de vreemdeling er op dat de toegang wordt geweigerd als:

- de vreemdeling geen toestemming verleent aan de ambtenaar belast met de grensbewaking om de bovenbedoelde informatie op te vragen bij de betreffende luchtvaartmaatschappij; en
- de vreemdeling niet op andere wijze het doel en de duur van het voorgenomen verblijf aannemelijk maakt.

De ambtenaar belast met de grensbewaking weigert niet de toegang aan een vreemdeling op grond van het enkele feit dat het reisdoel dat de vreemdeling heeft opgegeven niet overeenkomt met het land dat bij het aanvragen van het visum is opgegeven. De vreemdeling moet op vordering van de ambtenaar belast met de grensbewaking het doel en de duur van het verblijf alsnog aannemelijk maken. De ambtenaar belast met de grensbewaking controleert de verklaringen van de vreemdeling, tenzij onmiddellijk duidelijk is dat de door de vreemdeling verstrekte informatie niet consistent is of niet overeenkomt met andere gegevens die de ambtenaar belast met de grensbewaking heeft verkregen uit een betrouwbare bron. De ambtenaar belast met de grensbewaking controleert in ieder geval feiten en verklaringen die ten grondslag liggen aan de afgifte van het visum. De ambtenaar belast met de grensbewaking neemt daarover contact op met de bevoegde autoriteit die het visum heeft afgegeven.

De ambtenaar belast met de grensbewaking confronteert de vreemdeling met afwijkende informatie en stelt de vreemdeling in staat hier een verklaring voor te geven. De ambtenaar belast met de grensbewaking weigert de vreemdeling de toegang en verklaart het visum nietig, als de ambtenaar belast met de grensbewaking:

- de verklaring van de vreemdeling onvoldoende aannemelijk acht;
- constateert dat de vreemdeling het visum op onrechtmatige wijze heeft verkregen."

Visumcode

Artikel 5

"Voor het onderzoeken van en het nemen van een beslissing over aanvragen bevoegde lidstaat

1. De lidstaat die bevoegd is voor het onderzoeken van en het nemen van een beslissing over een aanvraag voor een eenvormig visum is:

- a) de lidstaat op het grondgebied waarvan de enige bestemming van het (de) bezoek(en) is gelegen;
- b) indien het bezoek meer dan een bestemming omvat, de lidstaat op het grondgebied waarvan de hoofdbestemming van het (de) bezoek(en) is gelegen qua duur of doel van het verblijf, of
- c) indien geen hoofdbestemming kan worden vastgesteld, de lidstaat waarvan de aanvrager voornemens is de buitengrens te overschrijden om het grondgebied van de lidstaten binnen te komen.